

OFFENTLIGE UDGIFTER 13. november 2013

DEBATINDLÆG

Fortidens synder indhenter os: Stigende grundskyld og kommunal spareiver

Skrevet af

Martin Madsen
Chefanalytiker

Lars Andersen
Direktør

Grundskyldsstigninger og kommunal spareiver er begge vigtige temaer i den kommunale valgkamp, fordi de rammer ekstra hårdt i en tid, hvor Danmark endnu ikke er sluppet fri af krisen. Både når det gælder grundskyldsstigningen og den kommunale spareiver, som vi oplever i disse år, er det fortidens synder, som nu indhenter os.

Kontakt

Chefanalytiker

Martin Madsen

☎ 33 55 77 10

Direktør

Lars Andersen

☎ 40 25 18 34

✉ la@ae.dk

Grundskyldsstigninger og kommunal spareiver er en konsekvens af fortidens synder. Begge er vigtige temaer i den kommunale valgkamp, fordi de rammer ekstra hårdt i en tid, hvor Danmark endnu ikke er sluppet fri af krisen.

Mange kommunalpolitikere går til valg på at begrænse grundskyldens stigning. Det er de enkelte kommuner, der selv fastsætter satsen, som i dag varierer mellem 16 promille i Gentofte og 34 promille i København. En fastfrysning af grundskylden til 2020 vil forværre de offentlige finanser med ca. 10 mia. kroner.

VK-regeringen indførte i forbindelse med ejendomsværdiskattestoppet i 2001 et skatteloft (stigningsbegrænsningsregel) for ejendomsskatten, som har betydet, at grundskylden steg mindre end boligpriserne i de økonomisk gode år fra 2003 til 2006. Således steg boligpriserne med knap 56 procent fra 2003 til 2006, mens provenuet fra grundskylden kun steg med ca. 10 procent.

Udviklingen i grundværdierne afspejler som udgangspunkt udviklingen i boligpriserne, fordi disse nedvælttes i grundpriserne. En ekstraordinær stigning i boligpriserne – for eksempel som følge af lempeligere boligbeskatning – vil således blive nedvæltet i grundpriserne. I Nationalbankens første-kvartalsrapport fra 2011 står der, at: »boligprisstigningsbølgen frem mod 2007 nærmest ville være blevet elimineret, hvis man ikke havde indført de nye låneformer og fastfrosset ejendomsværdiskatten«. Grundværdierne fastsættes af Skat. Der har været en diskussion af Skats grundvurderinger, som i år er blevet aflyst og skal revideres for at de bliver mere retvisende.

I dag er der et efterslæb i forhold til det samlede provenu fra grundskyld – særligt i de kommuner, der har oplevet de største prisstigninger på ejerboliger og i grundværdier. Efterslæbet betyder, at grundskylden kommer til at stige i mange år.

Mens skatteloftet betød, at grundejerne fik en betydelig skattebesparelse i de gode år, fordi værdistigningerne først slog igennem med en forsinkelse, så indhentes grundejerne i dag til gengæld af stigende grundskyld – samtidigt med at boligpriserne falder. Således faldt boligpriserne med 19 procent fra 2007 til 2012, mens grundskylden fortsatte med at stige med hele 34 procent fra 15,6 mia. kroner til 20,9 mia. kroner i samme periode.

Nu rammes boligejerne af fortidens synder med en boligprisboble, som ifølge Nationalbanken i høj grad er selvskabt af den førte politik. Altså oplever vi skattestigninger i en krisetid – særligt i hovedstadsområdet.

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (AE) mener, det er en dårlig idé at fastfryse grundskylden eller andre boligskatte. Det, der er behov for, er, at boligskatte ændres, så de stiger, når boligpriserne stiger og falder, når pilen peger nedad på boligmarkedet. Så ville udsvingene på boligmarkedet og dermed også i hele dansk økonomi blive mindre, og vi mindsker risikoen for fremtidige boligbobler. Penge herfra kan bruges på produktive investeringer i infrastruktur, forskning og innovation eller et øget beskæftigelsesfradrag med fokus på de laveste lønindkomster.

Et andet vigtigt tema i den kommunale valgkamp er de kommunale budgetter. Her har vi oplevet et kommunalt underforbrug gennem de seneste år. Det kommunale underforbrug i disse år – er ligesom den store grundskyldsstigning – en konsekvens af fortidens synder. Efter store kommunale budgetoverskridelser i årene op til krisen indførte VK-regeringen sanktioner mod overskridelser af serviceudgifterne, som med den nye budgetlov er gjort permanente.

Sanktionerne har tilsyneladende virket – også kraftigere end tilsigtet – da det har betydet, at kommunerne nu lægger sig langt under det budgettede forbrug. Den kommunale spareiver har resultatet i et underforbrug i 2011, 2012 og formentlig også 2013, hvilket har kostet titusinder af arbejdspladser. Det har dansk økonomi ikke behov for.

Kommunerne skal ikke bruge flere penge, end de har aftalt, men de skal derimod også bruge det, som er aftalt. Særligt i en tid, hvor den private sektor ikke opsuger den ledige arbejdskraft, og hvor forbrugere og virksomheder er tilbageholdende, er det u hensigtsmæssigt, at kommunerne holder sådan igen. Budgetdisciplinen skulle have været til stede i de økonomisk gode år.

I dag kan kommunerne kun sanktioneres, hvis deres budgetter overskrides og ikke ved underforbrug. Det er problematisk. Hvis kommunerne ikke kan bruge penge, bør pengene indgå i andre vækststimulerende initiativer.

Både når det gælder grundskyldsstigningen og den kommunale spareiver, som vi oplever i disse år, er det fortidens synder, som nu indhenter os.

Debat-analyse bragt i Politiken d. 13. november 2013